

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžfk/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 5015200528
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5015200528.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: N.O. K., narodeného XX. K. XXXX, bytom N. XXX/X, XXX XX Z., právne zastúpeného Mgr. Rastislavom Otrubom, advokátom, so sídlom kancelárie Kvačalová 1227/55, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Finančnému riaditeľstvu SR, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100308/1/163269/2015 z 21. apríla 2015 a o kasačnej sťažnosti žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/109/2015-160 z 22. septembra 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/109/2015-160 z 22. septembra 2020 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „správny súd“) uznesením č. k. 1S/90/2020-91 zo 17. septembra 2020 podľa ust. § 99 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „S.s.p.“) zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100308/1/163269/2015 z 21. apríla 2015 pre nepreukázanie splnenia podmienok podľa ustanovenia § 49 ods. 1 S.s.p. o povinnom právnom zastúpení v konaní pred správnym súdom. Správny súd tiež rozhodol, že žiaden z účastníkov správneho súdneho konania nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca (sťažovateľ) z dôvodov § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. včas kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; a navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie. V odôvodnenej kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že udelil advokátovi (Mgr. Rastislavovi Otrubovi) plnomocenstvo pred dorúčením napadnutého uznesenia správneho súdu, čím mal byť odstránený nedostatok procesnej podmienky tohto konania. Sťažovateľ priložil ku kasačnej sťažnosti plnomocenstvo pre advokáta datované 15. októbra 2015.

3. Žalovaný svoje právo nevyužil a ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa sa v správnym súdom stanovenej

lehote nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 21 písm. a) S.s.p. v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p., po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 S.s.p. a § 444 S.s.p.), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 S.s.p.), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 S.s.p. a § 57 S.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 S.s.p., § 441 S.s.p. a § 453 S.s.p. a postupom podľa § 455 S.s.p. bez nariadenia pojednávania, po neverejnej porade senátu (§ 137 ods. 1 S.s.p. u v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.), dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

5.1. Podľa ustanovenia § 49 S.s.p. žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12, v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b) až e), g) a i), v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu a ak je žalovaným Centrum právnej pomoci. Advokát je oprávnený dať sa v konaní zastupovať iným advokátom.

5.2. Podľa ustanovenia § 97 S.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

6. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že Správny súdny poriadok vyžaduje, aby bol žalobca v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom a správna žaloba bola spísaná advokátom (ustanovenie § 49 ods. 1 S.s.p.).

7. Požiadavka spísania žaloby advokátom a povinného zastúpenia žalobcu advokátom v konaní pred správnym súdom (advokátsky primus) je odôvodnená predovšetkým tým, že v správnom súde konaní sa spravidla rozhodujú zložitejšie prípady a vedie sa spravidla spor o výklad práva, pričom zhromaždenie relevantnej argumentácie pre správny súd vyžaduje vysokú mieru právnej zručnosti a znalosti množstva právnych predpisov a rozhodnutí súdov (pozri tiež Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. novembra 1986 vo veci Gillow proti Spojenému Kráľovstvu, sťažnosť č. 9063/80).

8. Kasačný súd z predloženého súdneho spisu zistil, že žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu spolu s podaním kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu správneho súdu doložil plnú moc pre advokáta (Mgr. Rastislav Otruba) na zastupovanie v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/109/2015. Plnú moc žalobca datoval k 15. októbru 2015.

9. Podľa § 454 S.s.p. je na rozhodnutie kasačného súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

10. Kasačný súd v prvom rade uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi okamihom vzniku platnosti splnomocnenia, ktorým je deň jeho udelenia, a okamihom vzniku účinkov zastúpenia, od ktorého možno považovať úkony advokáta v mene účastníka konania ako úkony vykonané oprávnenou osobou. Takýmto momentom je okamih, keď sa splnomocnenie dostane do sféry dispozície súdu. Obdobie uvedené platí pre vypovedanie plnej moci.

11. V predmetnej veci je nesporné, že sťažovateľ podal 18. mája 2015 žalobu voči rozhodnutiu žalovaného č. 1100308/1/163269/2015 z 21. apríla 2015, ku ktorej žalobe predložil plnomocnenstvo pre advokáta (Mgr. Rastislav Otruba) datované 11. mája 2015 (č. l. 10). Podaním doručeným správne súdu 9. novembra 2015 advokát žalobcu oznámil vypovedania plnomocnenstva (č. l. 58). Podaním doručeným tohožného dňa oznámil sťažovateľ (osobne) správne súdu, že bol z dôvodu nepriaznivej

finančnej situácie nútený vypovedať plnomocenstvo advokátovi (č. l. 59). Vzhľadom na to, že sťažovateľ napriek výzve správneho súdu (uznesenie č. k. 20S/109/2015-63 z 12. novembra 2015) splnomocnenie pre advokáta na svoje zastupovanie v tomto konaní nedoložil, správny súd napadnutým uznesením konanie zastavil.

12. Z konštantnej rozhodovacej praxe kasačného súdu vyplýva, že nedostatok zastúpenia - vytýkanú prekážku brániacu ďalšiemu konaniu správneho súdu, možno odstrániť aj dodatočným doložením plnej moci (viď. aj konania vedené vo veci sťažovateľa pod sp. zn. 8Sžfk/27-29/2019).

13. Sťažovateľ predložil spolu s kasačnou sťažnosťou plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie v tomto konaní, avšak plnomocenstvo bolo datované k 15. októbru 2015, tzn. jeho udelenie predchádzalo oznámeniu o vypovedaní plnej moci z 9. novembra 2015. Kasačný súd preto posudzoval, či takto predložená plná moc vyvoláva účinky zastúpenia podľa § 49 ods. 1 S.s.p..

14. Z kasačnej sťažnosti vyplýva vzájomná deklarácia sťažovateľa a advokáta Mgr. Rastislava Otrubu o existencii splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred správnym súdom, ktoré je podporené predloženým splnomocnením (č. l. 168). Napriek tomu, že plnomocenstvo je datované k 15. októbru 2015, tzn. jeho datovanie predchádza oznámeniam sťažovateľa a advokáta Mgr. Rastislava Otrubu z 9. novembra 2015 o vypovedaní plnej moci, prejav vôle sťažovateľa byť v konaní vedenom na správnom súde pod sp. zn. 20S/109/2015 zastúpený advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom je nesporný, ako je aj nesporný prejav vôle advokáta zastupovať sťažovateľa v tomto konaní.

15. Z početných konaní vedených na kasačnom súde vo veci sťažovateľa (napr. pod sp. zn. 8Sžfk/27-29/2019 alebo pod sp. zn. 8Sžfk/66-68/2020) vyplýva, že tento je vo všetkých konaniach zastúpený práve advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, preto kasačný súd nemal pochybnosti o autenticite týchto prejavov vôle. Datovanie plnomocnenstva nebolo v kontexte zhodných vyjadrení sťažovateľa a advokáta Mgr. Rastislava Otrubu spôsobilé spochybniť deklarovanú existenciu splnomocnenia. Kasačný súd preto pristúpil k interpretácii v prospech sťažovateľa tak, aby nedošlo k denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti).

16. Keďže doložením plnej moci udelenej advokátovi žalobcom na zastupovanie v konaní vedenom na správnom súde pod sp. zn. 20S/109/2015 bola vytýkaná prekážka brániaca ďalšiemu konaniu správneho súdu (ku dňu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia správneho súdu) odstránená, kasačný súd napadnuté rozhodnutie správneho súdu zrušil podľa ust. § 462 ods. 1 S.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to napriek správne postupujúceho správneho súdu, vzhľadom na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, berúc do úvahy aj tú skutočnosť, že prílišný formalizmus by mohol mať v danom prípade za následok porušenie práva žalobcu na prejednanie jeho veci nezávislým a nestranným súdom.

17. Kasačný súd sa vzhľadom na zrušenie rozhodnutia správneho súdu vecou samou nezaoberal. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu vec znovu prejednať a rozhodnúť (§ 469 S.s.p.). V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd aj o náhrade trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.